

กำจัดขยะให้ได้ผลแบบ 'กรุงโตเกียว' ใช้มาตรการรณรงค์อย่างเด็ดขาดไร้พล

เรื่องของกาจัดขยะไม่ว่าประเทศใด เมืองใด จะมีความเจริญมากเจริญน้อยแตกต่างกัน แต่ปัญหาเรื่องกาจัดขยะที่มีก็ไม่ค่อยแตกต่างกัน

กาการที่ได้คิดค้นและผู้บริหารกรุงเทพมหานคร (กทม.) และสมาชิกสภา กทม. (ส.ก.) ไปดูงานเรื่องกาจัดขยะที่กรุงโตเกียว เมืองหลวงของประเทศญี่ปุ่นนั้น ทำให้ทราบว่าที่กรุงโตเกียวมีพลเมือง 12.6 ล้านคน ผลิตขยะปีละ 4.7 ล้านตัน ใช้รบบในการกำจัดขยะปีละ 74,000 ล้านบาท วิธีการกำจัดขยะ จะเน้นการเผาทำลาย โดยมีโรงงานเผาขยะ 20 โรงงาน กำจัดขยะได้ 13,000 ตัน/วัน ในการสร้างโรงงานเผาขยะ 1 เคา ใช้รบบ 11,100 ล้านบาท กรุงโตเกียวมีโรงเผาขยะตั้งแต่ 10 ปีที่แล้ว ซึ่งมีการนำพลังงานที่ได้จากการเผาขยะมาผลิตกระแสไฟฟ้า ส่วนขยะที่เผาไม่ได้จะนำไปฝังทะเลมีวันละ 4,000-4,500 ตัน ขณะนี้กรุงโตเกียวมีพื้นที่จากการนำขยะไปถมทะเลแล้ว 440 เฮกเตอร์ นอกจากนี้ยังมีการทำขยะด้วยกาเวรีเซล ซึ่งที่กรุงโตเกียวจะให้ความสำคัญมาก โดยออกเป็นกาหมายให้โรงงานที่ผลิตสินค้าชนิดนั้น ๆ ต้องรับผิดชอบในการนำสินค้าที่เป็นขยะแล้วกลับไปรีไซเคิลใหม่ ส่วนขยะเครื่องใช้ไฟฟ้า ประกอบด้วย เครื่องรับอากาศทีวี ตู้เย็น เครื่องซักผ้า เมื่อไม่ใช้ต้องเรียกร้านค้าที่จำหน่ายมารับไปส่งโรงโรงงานนำไปรีไซเคิล ส่วนขยะคิดเฉลี่ยในโตเกียวมี 72,000 ตัน/ปี รัฐจ้างเอกชนแยกไปกำจัดต่างหาก

ในอนาคตจะไม่นำขยะไปถมทะเล จะเน้นการีไซเคิลให้มากขึ้น เพราะกานำไปถมทะเลทำให้ญี่ปุ่นมีพื้นที่ดินเพิ่มขึ้น แต่ใช้ประโยชน์เพียงสร้างสวนสาธารณะ เพื่อรักษาธรรมชาติ การีไซเคิลจึงมีประโยชน์คุ้มค่า

มากกว่า ส่วนการสร้างโรงงานเผาขยะและโรงจัดเก็บขยะในเมืองที่มีปัญหาประท้วงจากชาวบ้าน แต่ก็สามารถสร้างได้ทุกครั้ง ซึ่งรัฐต้องประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้าน

ได้รับรู้ เข้าใจ และปล่อยให้ชาวบ้านฟ้องศาลซึ่งรัฐก็ชนะได้ก็ก่อสร้างทุกครั้งเช่นกัน

สำหรับงบประมาณกาจัดส่วนหนึ่งได้มาจากการเก็บค่าธรรมเนียม จากร้านค้า ร้านอาหาร และ อาคารสำนักงาน สถานประกอบการทั่วไป ส่วนคนบ้านเรือน ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ยกเว้นขยะขนาดใหญ่กว่า 30 ซม. ขึ้นไป ได้แก่ ฟูก เบาะ จักรยาน ในราคาทีละกรัมละ 28.5 เบน

ที่กรุงโตเกียวมีการณรงค์ให้ประชาชนลดปริมาณขยะ เนื่องจากในแต่ละปีใช้รบบเป็นจำนวนมากในการกำจัดขยะ โดยที่ญี่ปุ่นรณรงค์ให้ประชาชนแยกขยะตั้งแต่ปี 2533 ให้ด้วยรบบที่ประชาชนมีข้อดีในการแยกขยะ โดยรบบปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ป.1 ให้รู้จักรักษาความสะอาดเก็บขยะตามสวนสาธารณะ และพาไปดูโรงงานเผาขยะ จนขณะนี้

ประชาชนสามารถลดปริมาณขยะได้จากปี 2532 ที่มีปริมาณ 13,500 ตัน เหลือ 9,500 ตัน ในปี 2540 ลดไป 4,000 ตัน สามารถลดงบประมาณได้วันละ 280 ล้านบาท ซึ่งความสำเร็งในการลดขยะของญี่ปุ่น เกิดจากกามีวินัยปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีกาหมายควบคุมทั้งผู้ผลิต ผู้ขายและผู้ซื้อ

ขณะนี้สภาพบ้านเมืองที่กรุงโตเกียวมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย หากได้ยาดูก็จะเห็นกาขยะเปลี่ยนมีเมืองสวนดอกไม้ ขยะที่นำไปเผาได้จะนับเก็บค่าบริการแค่ 2 ครั้ง ส่วนขยะที่เผาไม่ได้ จะเก็บค่าบริการแค่ครั้ง ซึ่งชาวบ้านต้องตัดแยกประเภทไว้เรียบร้อย

ส่วนกาจัดขยะในบ้านราชการนี้ผู้บริหาร กทม.ก็ตั้งเป้าที่จะลดปริมาณขยะลงเช่นกัน โดยกำหนดลดค่าใช้จ่ายปีละ 10% โดย กทม. ราวครึ่งให้ประชาชนแยกขยะก่อนทิ้งตามจุด 3 สี คือ สีดำทิ้ง

ขยะเศษอาหาร ขยะเปียก สีขาวทั้งขยะรีไซเคิล และสีส้ม ทั้งขยะพิน ขยะอันตราย ทั้งนี้ กทม. สามารถลดปริมาณขยะได้จากเดือน ก.ย. 2547 ที่มีปริมาณ 9,400 ตัน/วัน เหลือเพียง 8,700 ตัน/วัน ในเดือน ม.ค. 2548 และลดลงอีกจนเหลือ 8,200 ตัน/วัน ในเดือน ก.พ. โดยคาดว่า จะสามารถทำได้ตามเป้าหมาย ซึ่งสิ่งที่ทำให้สามารถลดปริมาณขยะได้ในขณะนี้ คือ การรณรงค์ให้ประชาชนนำขยะที่ใช้งานได้ไปขาย เป็นการสร้างมูลค่าให้กับขยะ โดยตั้งเป้าจะผลักดันให้มีศูนย์คัดแยกขยะรีไซเคิล ให้ครอบคลุมทั้ง 50 เขต ก็ทำให้มีปริมาณขยะลดลงได้มาก

นายสามารถ ราชพลสิทธิ์ รองผู้ว่ากทม. กล่าวว่า ที่ต้องลดปริมาณขยะเนื่องจากบ้านเราใช้วิธีการกำจัดขยะแบบฝังกลบ ซึ่งในอนาคตรัฐบาลมีปัญหากับการหาพื้นที่ฝังกลบอย่างแน่นอน คนได้สั่งการให้สำนักทรัพยากรธรรมชาติและ (สนร.) ไปศึกษารายละเอียดของโรงเผาขยะ เพื่อใช้กำจัดขยะในอนาคตควบคู่กับถรรพณ์เผาขยะไปทำปุ๋ย ส่วนเรื่องการออกกฎหมายรีไซเคิลเหมือนที่ประเทศญี่ปุ่นใช้ในตอนนี้นั้น จะต้องเชิญสภาอุตสาหกรรมและตัวแทนผู้ผลิตสินค้ามาหารือร่วมกัน ว่าจะมีควมจำเป็นที่

จะต้องออกกฎหมายหรือไม่ อย่างไรก็ตามการรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ น่าจะช่วยให้การแก้ปัญหาขยะประสบความสำเร็จได้

หากจะฝันว่าสภาพบ้านเมืองของเมืองกรุง จะเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีขยะเกลื่อนเกลาย เหมือนกรุงโตเกียว คงไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ เพราะนิสัยคนไทยดีไม่มีการออกกฎหมายมาบังคับ ก็ยากที่จะปฏิบัติตาม

จีนแก้วแต่ขอการรณรงค์สร้างจิตสำนึก คงต้องรออีกนาน

ประพิณ เก่งกริทาพา/รายงาน